

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Resolutio negativa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

viso, non autem in sensu composito, nequaquam hoc volunt (ut male ipsis quandoque imponitur) quod homo habeat potentiam ad ambulandum sessione ablata, hæc autem posita non habeat hanc potentiam; cum dicunt: Prædestinatus in sensu diviso potest damnari, non autem in sensu composito, non est sensus, quasi ablata primùm prædeterminatione homo habeat potentiam perseverandi in peccatis, sicque incidendi in damnationem æternam, non autem, quamdiu prædeterminatio est cum ipso conjuncta. Pariter, cum dicunt: Homo prædeterminatus ad consensum potest dissentire in sensu diviso, non in sensu composito; non hæc mens est, quod absente prædeterminatione habeat potentiam dissentendi, non autem hæc prædicte: hunc, inquam, istius distinctionis sensum, crei sanæ & catholicæ defensionis libertatis minis contentaneum, Thomistæ refugunt. Genuinus autem & verissimus ipsius sensus est: quod homo scilicet etiam posita sessione retineat quidem potentiam ad absolute non sedendum, ita tamen ut posita seu supposita sessione, non possit simul cum ipso componere actum ambulandi: sic enim posset simul sedere & non sedere, quod manifestè implicat. Ita in reliquis exemplis, dum dicunt: Prædestinatus potest in peccatis perseverare in sensu diviso, mens est: Prædestinatus unà cum prædeterminatione habet potentiam ut perseveret in peccatis; non tamen est possibile, ut perseverantia in peccatis, seu finalis impenitentia conjungatur cum prædeterminatione: sic enim esset, & non esset prædestinatus. Item dicendo: Prædeterminatus ad agendum, potest non agere in sensu diviso, sensus est: Prædeterminatus ad actum habet veram potentiam, ut absolute non agat, aut ut agat oppositum: non tamen possibile est, ut negatio actus conjungatur cum prædeterminatione; quia, cum prædeterminatio sit efficax DEI motio in uno eoque reali instanti existens, quo actus existit, jam esset, & non esset efficax, voluntas quoque simul ageret & non ageret, quod implicat.

Itaque distinctio & negatio sensus compositi non afficit ipsam potentiam sed terminum potentie, h. e. actum, ejusque oppositum; neque negat simultatem potentie cum prædeterminatione, sed potentiam similitatis & compositionis inter negationem actus & prædeterminationem ad actum oppositum. His ita positis

§. II.

Resolutio negativa.

CONCLUSIO. Non est de ratione libertatis, ut voluntas cum omnibus requisitis ad operandum possit componere actum oppositum, vel negationem actus. Ita Alvar. l. 12. de aux. D. 115. cum alijs Thomistis. Probatur primo. Etsi voluntas non possit componere oppositum actus cum omnibus prærequisitis ad agendum, adhuc salvatur tota ratio libertatis: ergo illa potentia componendi non est de ratione libertatis. Antec. probatur. Quamdiu actus procedit à principio indifferente, tamdiu salvatur libertas ipsius; sed etiam si voluntas non possit componere oppositum cum omnibus prærequisitis ad agendum, adhuc actus procedit à principio indifferenti ad utrumlibet: quia tamdiu voluntas est formalis

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

ter indifferens ad utrumlibet, quamdiu operatur ex prævio indifferenti dictamine intellectus, in quo libertas formalis essentialiter radicatur: sed operatur ex prævio indifferenti dictamine, ut supponitur: ergo.

Secundo. Impossibile est, ut cum omnibus prærequisitis ad actum liberum ex parte actus secundi, voluntas componat oppositum; ergo hoc non est de ratione libertatis. Antec. prob. Si voluntas cum omnibus prærequisitis ad amorem v. g. posset componere negationem amoris, tunc posset simul esse & non esse actuale principium amoris: sed hoc implicat: ergo; Sequela probatur. Prærequisita ex parte actus secundi constituunt voluntatem in ratione principij actualis ipsius amoris: sed si hæc in sensu composito posset non amare, jam non esset principium actuale: ergo posset simul esse & non esse principium actuale.

Probatur tertio exemplis. & primò. Inter prærequisita ad liberè operandum est ultimum judicium practicum intellectus; neque enim voluntas fertur in incognitum, sed priusquam eligat, præsupponit consilium & ultimam sententiam de agendis: sed cum ultimo judicio practico imperante actum voluntas non potest componere negationem actus; sic enim operaretur voluntas absque prævio ductu rationis, quod implicat.

Secundo. DEUS liberrimè creavit mundum, nec tamen poterat cum omnibus prærequisitis ad liberam creationem componere non creationem mundi: ergo hæc potestas componendi non est de ratione libertatis. Alterum membrum antecedentis probatur: Inter prærequisita ad liberam creationem mundi est voluntas creandi mundum, quia *quæcumque voluit, fecit*: sed erat impossibile DEO cum voluntate creandi componere non creationem mundi, ergo.

Tertio. Unum ex necessariis prærequisitis ad liberè operandum, est efficax prædeterminatio & prædeterminatio: sed cum hæc non potest stare oppositum operationis: ergo non est necessarium, ut cum omnibus prærequisitis ad operandum voluntas possit oppositum ponere in sensu composito. Majorem quoad 1. partem in Tract. de DEO, quoad alteram partem in cap. præfenti probavimus. Minor exinde probatur, quod si cum prædeterminatione & prædeterminatione ad actum, posset componi oppositum, jam DEI voluntas non esset omnipotens & infinite efficax, cum videlicet intentio voluntatis divinæ, in ista motione contenta, per creatam hominis voluntatem impediri posset, quemadmodum advertit D. August. in *Enchirid.* c. 95. dicens: *DEUS noster in celo & in terrâ, omnia quæcumque voluit, fecit; quod nique non est verum, si aliqua voluit, & non fecit: & (quod est indignius) ideo non fecit, quia, ne fieret quod volebat Omnipotens, voluntas hominis impedivit.* Nec minùs *S. D. 2. 2. q. 112.* *Preparatio secundum quod est à DEO movente, habet necessitatem ad id, ad quod ordinatur à DEO, non quidem coactionis, sed infallibilitatis, quia inrensus DEI deficere non potest.*

I a

Quarid.

Quarid. Inter prerequisites ad actum liberum supernaturalem, v. g. charitatis, est efficax gratia & motus Spiritus sancti; sed cum ista motione voluntas non potest componere oppositum: ergo. Major est de fide. Minor est D. Thomæ in cit. 2. 2. q. 24. a. 11. in c. dicentis: *Impossibile est, hac duo simul, esse vera, quod Spiritus S. velit aliquem movere ad actum charitatis, & quod ipse charitatem amittat peccando.*

Est nihilominus de ratione libertatis, ut cum omnibus requisitis ad operandum voluntas possit non operari in sensu diviso: alias quippe voluntas nullam haberet indifferentiam. & actum produceret modo solum spontaneo, non etiam libero, cum sublata facultate ad utrumlibet pereat definitio & essentia libertatis. Atqui consequens est à fide Catholica alienum: ergo. Neque hanc facultatem auferit nostra prædeterminatio; nam, ut supra ex D. Prosp. advertimus, *DEUS ad obediendum sibi ipsum velle sic donat, ut perseverantis illam mutabilitatem, quæ possunt velle, non auferat.* Divina quippe motio, seu primæ causæ influxus ipsam humani arbitrii libertatem reducit in actum, unde quemadmodum illa determinatio, quæ semetipsam voluntas creata ad operandum determinat, non destruit potentiam in oppositum, sed causat, ut actus in alterutrum ex oppositis liberè tendat; ita hoc ipsum causat & præstat prædeterminatio, quæ sibi humanam determinationem subordinat.

§. III.

Solvuntur objectiones.

1. *Obijcies primò.* Resistere, dissentire divinæ motioni, est componere resistantiam & dissonum cum divina motione: sed homo, postis omnibus requisitis ad agendum, ipsaque divinæ motione, potest resistere motioni, & gratiæ pervenienti: ergo potest componere cum illa resistantiam ac dissonum. Major probatur primò: assentiri & cooperari gratiæ dicit sensum compositum, ac rursus posse assentiri & cooperari gratiæ verificatur tam in sensu composito quam diviso: ergo etiam resistere, dissentire, ac posse resistere verificatur in sensu composito.

Secundò: quia ridiculum esset dicere, exercitum Cæsaris posse resistere exercitui Turcico in sensu diviso ipsius, h. e. ex suppositione, quod Turcicus exercitus non existat: posse hominem resistere tentationi, ex suppositione, quod tentatio non existat; posse abjicere pecunias, ex suppositione, quod illæ non adint &c. Minor patet ex Tridentino, ubi sess. 6. can. 4. damnatur hæc propositio tanquam hæretica: *Liberum arbitrium DEO excitanti atque vocanti non posse dissentire, si velit.* Etc. 5. dicitur: quod homo, Spiritus S. inspirationem recipiens, possit illam abjicere.

Responderi potest primò, negando consequentiam: nam fallaciter ab actu secundo & sensu composito, qui sumitur in majori, proceditur ad sensum divinum & actum primum, qui significatur in minori. Veluti si sic inferres: præ-

destinatum damnari est damnationem componi cum prædeterminatione: sed prædeterminatio potest damnari: ergo potest prædeterminatio cum damnatione componi &c. quæ consequentia est vitiosa.

Respond. secundò. Negando Majorem, si sermo sit de motione efficaci. Et ad primam probationem disparitas est, quod motio, hæc ipso quod sit efficax, est infallibilis causa cooperationis & consensus, simul in eodem reall temporis instanti coexistentis: unde mirum non est, quod cooperari & consentire verificatur in sensu composito. Econtrà verò illa motio non est actualis causa dissensus: imò cum sit actualis causa liberi assensus, eo ipso etiam causa, quod dissensus assensui repugnans, pro illo instanti liberè non eliciatur.

Ad duas primas instantias in secunda probatione adductas, *Respond.* posse resistere illi non verificari in sensu composito exercitibus Turcici, & tentationis efficaciter sed solum inefficaciter coexistentis, alias quippe essent & inefficaciter efficaces, si simul cum ipsis resistantia componi posset. Ad tertiam instantiam *Respond.* Me non posse abjicere pecunias, quas actu habeo, nisi in sensu diviso, siquidem repugnans eodem instanti simul abjicere & retinere pecunias.

Porro Concilii Tridentini principale intentum fuit, libertatis cum gratia efficaci concordantiam ac coexistentiam asserere, quæ per hoc optime salvatur, quod gratiæ & præmotionis divinæ efficaciam potentiam dissentendi in sensu diviso in libero arbitrio relinquit, *Inhabilis.* Frustranea est potentia, quæ non redigitur in actum: sed pro eo instanti, pro quo voluntas efficaciter præmota, potentia resistendi non potest redigi in actum: ergo est frustranea & nulla. *Respond.* Quæ non redigitur in aliquem actum, concedo: quæ non redigitur in omnem actum, nego; alias quippe potentia creandi alium mundum etiam foret frustranea in DEO.

Obijcies secundò. Si voluntas cum omnibus requisitis v. g. ad amorem, non posset simul ponere odium, vel omissionem amoris, sequeretur, quod voluntas non esset æquè potens ad odium vel omissionem amoris, quam ad amorem: sed consequens præjudicat libertati: ergo & antecedens. Sequela probatur: Voluntas non habens omnia requisita ad actum, non est æquè potens, quam habens omnia requisita ad actum: sed in factâ hypothesi voluntas haberet omnia requisita ad amorem, non autem ad odium vel omissionem amoris: ergo. Minor quod secundum membrum probatur: Voluntas, præmota ad amorem, non habet præmotionem ad odium, multo minus carentiam præmotionis ad amorem: sed inter requisita ad odium est præmotio; inter requisita ad omissionem amoris, est absentia præmotionis ad amorem oppositum: ergo voluntas præmota non habet omnia requisita ad odium, vel omissionem amoris.

Respond. Negando sequel. ejusque probationem distinguo. Voluntas non habens omnia requisita se tenentia ex parte actus primi, non est